

03/06/2022

La implicació ciutadana en les ciutats intel·ligents

Les tecnologies intel·ligents ofereixen el potencial per oferir solucions innovadores als desafiaments urbans, però també comporten el risc d'incrustar i amplificar les divisions socials existents. Si bé la innovació intel·ligent sovint es defensa com un benefici per al "ciutadà en general", el grau en què poden beneficiar-se en comparació amb les empreses o altres parts interessades segueix sent una pregunta oberta.

Istockphoto/metamorworks

Si bé l'entusiasme actual per una ciutat intel·ligent planteja una sèrie de desafiaments tècnics que s'han de superar, les qüestions més urgents es relacionen amb la governança i la política. Les tecnologies intel·ligents ofereixen el potencial de brindar solucions innovadores als desafiaments urbans, però també comporten el risc d'amplificar les divisions socials existents. Si bé la innovació intel·ligent sovint es defensa com un benefici per al "ciutadà en general" (Shelton i Lodato, 2019), la mesura en què els ciutadans i les comunitats, en lloc de les empreses o altres parts interessades, són, o poden ser, els principals beneficiaris de la innovació de les ciutats intel·ligents a la pràctica continua sent una pregunta oberta.

El treball empíric que examina les ciutats intel·ligents "realment existents" troba, amb freqüència, que els compromisos principals amb la pràctica centrada en els ciutadans no es tradueixen en una participació ciutadana en els processos de desenvolupament ni en beneficis clars per a les comunitats identificables. El ciutadà continua sent elusiu, si no completament absent. Tampoc es veu prou reflectit si la reorientació reeixida de la innovació

digital urbana perquè s'abordi directament des d'una perspectiva ciutadana o comunitària canviaria la nostra comprensió del que és "intel·ligent". La innovació de la ciutat intel·ligent genuïnament orientada als ciutadans té una concepció diferent?

Aquests dos articles utilitzen una perspectiva institucionalista per emmarcar una anàlisi dels recents desenvolupaments de ciutat intel·ligent a la Ciutat de Mèxic. Els articles es basen en un estudi qualitatiu que va abastar l'anàlisi de: les actituds dels ciutadans cap a la innovació de ciutats intel·ligents; polítiques, estratègies i pràctiques existents de desenvolupament de ciutats intel·ligents dirigides per l'estat; i el codiseny, amb representants d'organitzacions del sector comunitari (OSC), d'una solució digital a problemes que els representants de les OSC havien identificat com a urgents durant i després del període de la pandèmia. Els dos articles presenten tres línies d'argumentació.

Primer, desenvolupa l'argument que per a comprendre les pràctiques de les ciutats intel·ligents és essencial situar-les dins del complex d'estructures institucionals existents que operen tant a nivell social com sectorial. Destaquem particularment el paper dels enteniments profundament arrelats de la relació entre un govern i els seus ciutadans, amb un enfocament particular en la confiança en el govern. En segon lloc, argumentem que la Ciutat de Mèxic té característiques distintives com un cas d'estudi de pràctica d'innovació intel·ligent. El seu enfocament fortament centrat en l'estat destaca que és crucial comprendre la dinàmica política dins de la qual s'integren les activitats de la ciutat intel·ligent, inclosa la forma en què es configura l'usuari. Finalment, vam demostrar que, si el desenvolupament de la ciutat intel·ligent està descentrat, les comunitats poden articular prioritats i problemes als quals les solucions digitals poden oferir potencialment una resposta, encara que sigui parcial.

En el procés, sorgeixen qüestions de (re)configuració. A més, si reconeixem el punt de partida de les comunitats respecte al seu compromís amb la innovació digital, seria més apropiat pensar en això com un procés de desenvolupament que busca una ciutat "més intel·ligent", en lloc de buscar realitzar algun ideal tecnocràtic abstracte de la "ciutat intel·ligent".

Mario Pansera

Departament d'Empresa
Universitat Autònoma de Barcelona
mario.pansera@uab.cat

Referències

Sweeting, D., de Alba-Ulloa, J., Pansera, M., & Marsh, A. (2022). **Easier said than done? Involving citizens in the smart city.** *Environment and Planning C: Politics and Space*.
<https://doi.org/10.1177/23996544221080643>

Pansera, M., Marsh, A., Owen, R., Flores López, J. A., & De Alba Ulloa, J. L. (2022). **Exploring citizen participation in smart city development in Mexico City: An institutional logics approach.** *Organization Studies*.
<https://doi.org/10.1177/01708406221094194>

[View low-bandwidth version](#)